

Gweithdrefn Uniondeb Academaidd

Gweithdrefn 05: 2024 Fersiwn 1.1
Daw i rym: 6 Hydref 2025

Dyddiad	Yn disodli	Disgrifiad o'r Newid
6 Hydref 2025	2024 Fersiwn 1	Mân ddiweddariadau i adlewyrchu canllawiau wedi'u diweddarau ynghylch deallusrwydd artiffisial cynhyrchiol.
26 Ebrill 2024	2019 Fersiwn 3.3	Mân newidiadau i deitlau. Cynnwys egwyddorion arweiniol a chyfeiriad at Ddeallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol.
1 Chwefror 2021	2019 Fersiwn 3.2	Mân newidiadau i deitlau swyddi
1 Awst 2019.	Fersiwn 2018.	Diweddariad cyffredinol.

Perchennog y Ddogfen	Cymeradwywyd Gan	Dyddiad Cymeradwyo	Amllder Adolygu
Y Gofrestrfa: Ansawdd a Safonau	Pwyllgor Rheoliadau ac Achosion Arbennig y Senedd.	6 Hydref 2025.	Bob tair blynedd.

Sylwer: Mewn amgylchiadau eithriadol, ac yn amodol ar gymeradwyaeth Cadeirydd Pwyllgor Rheoliadau ac Achosion Arbennig y Senedd gall cyfrifoldebau a neilltuir i Ysgolion, Penaethiaid Ysgol, Swyddogion Ysgol neu Bwyllgorau Ysgol yn y Rheoliadau hyn gael eu mabwysiadu gan y Coleg, Pennaeth y Coleg, Swyddogion y Coleg neu Bwyllgorau'r Coleg yn y drefn honno, fel y bo'n briodol.

Gweithdrefn Uniondeb Academaidd

Bwriad y Weithdrefn hon yw cryfhau uniondeb academaidd, a mynd i'r afael â chamymddwyn academaidd gan wneud hynny ar y cyd ag ysgolion, staff a myfyrwyr. Yr egwyddor arweiniol sy'n sail i'r weithdrefn hon yw y dylai cynnwys (e.e., y mynegiant ysgrifenedig sylfaenol, cyfansoddiad y gwaith, dadleuon, deongliadau, casgliadau ac ati) gwaith a gyflwynir i'w asesu fod yn waith y myfyriwr ei hun. Mae'r weithdrefn hon yn nodi gweithredoedd a allai fynd yn groes i'r egwyddor hon, ac a allai, os profir eu bod wedi cael eu cyflawni, gynrychioli achos o gamymddwyn academaidd.

Dylid anfon atgyfeiriadau a thystiolaeth ategol gogyfer â phob cam o'r weithdrefn hon at uniondebacademaidd@bangor.ac.uk.

Diffiniadau

1. Mae uniondeb academaidd yn golygu bod yn onest, yn ddibynadwy, yn ddiwyd, yn deg ac yn barchus, ac mae'n ymwneud â sicrhau dilysrwydd gwaith myfyriwr ac yn ymwneud, yn y pen draw, â'r cymhwyster a roddir iddynt gan Brifysgol Bangor. Mae'r Weithdrefn Uniondeb Academaidd hon yn berthnasol i arholiadau a gwaith cwrs (yn cynnwys gwaith ysgrifenedig, gwaith llafar, traethodau hir a thraethodau ymchwil).
2. Mae camymddwyn academaidd yn cynnwys (ymhlith pethau eraill) achosion o lôn-ladrad, cydgynllwynio, twyllo, torri rheoliadau arholiadau, llunio data ffug, sefyll arholiad yn lle ymgeisydd arall neu ddefnyddio banciau neu felinau traethodau ar gyfer asesiadau.
3. Mae ymarfer academaidd gwael yn golygu gwendidau yn y ffordd y cyfeirir at waith pobl eraill neu orddibyniaeth ar ddeunydd y cyfeirir ato gyda mewnbwn academaidd annibynnol annigonol gan y myfyriwr.

Gwybodaeth am y weithdrefn hon

1. Mae'r weithdrefn hon yn ymwneud â honiadau o gamymddwyn academaidd mewn arholiadau a gwaith cwrs, gan gynnwys asesiadau mewn cyrsiau nad ydynt yn arwain at gymhwyster.
2. Mae'r weithdrefn hon yn ymwneud â holl fyfyrwyr cofrestredig Prifysgol Bangor, p'un a ydynt yn astudio yn y Deyrnas Unedig neu'n rhyngwladol gydag un o sefydliadau partner y Brifysgol. Nid yw'r weithdrefn hon yn berthnasol i ddarpariaeth ddilysiedig y Brifysgol, fodd bynnag dylai trefniadau sefydliadau partner adlewyrchu'r Weithdrefn hon.
3. Caiff cyfrifoldebau ysgolion, staff a myfyrwyr eu rhestru yn Atodiad 1 ac Atodiad 2. Mae atal achosion o gamymddwyn academaidd bob amser yn well na chosbi, ac mae Atodiad 1 a 2 yn cynnwys canllawiau i ysgolion, staff a myfyrwyr ar sut i osgoi camymddwyn academaidd, a sut i hyrwyddo uniondeb academaidd. Yn Atodiad 3 disgrifir sut y defnyddir Turnitin i ganfod llôn-ladrad.

4. Pan wneir honiad o gamymddwyn academiaidd, mae'n bwysig y bernir bod myfyriwr yn ddieuog oni cheir digon o dystiolaeth i brofi, yn ôl yr hyn sy'n debygol, bod yr honiadau'n wir.
5. Dim ond o fewn y rhaglen astudio y mae myfyriwr wedi cofrestru arni y gellir ystyried honiadau o gamymddwyn academiaidd. Er enghraifft, ni ddylai honiadau a brofwyd o raglen israddedig gael eu dwyn ymlaen i raglen Meistr.

Os gwneir honiad o gamymddwyn academiaidd ar ôl cyflwyno cymhwyster gan y Brifysgol (neu ar ôl cwblhau cwrs nad yw'n arwain at gymhwyster), rhaid cyfeirio'r honiad at y Pennaeth Llywodraethu a Chydymffurfio. Bydd y Pennaeth Llywodraethu a Chydymffurfio yn penderfynu a oes angen cynnull Panel Ymchwilio i ystyried yr honiad.

Enghreifftiau

6. Dangosir enghreifftiau o gamymddwyn academiaidd isod. Enghreifftiau yw'r rhain, a gall gweithredoedd eraill ddod o dan y diffiniad cyffredinol o gamymddwyn academiaidd.

A. Enghreifftiau o Gamymddwyn Academiaidd mewn Gwaith Cwrs

- [i] **Llên-ladrad:** defnyddio heb gydnabyddiaeth eiriau neu syniadau rhywun arall a'u cyflwyno i'w hasesu fel pe baent yn waith personol. Mae hyn yn cynnwys copïo deunyddiau o'r rhyngwyd, defnydd annheg o feddalwedd deallusrwydd artifisial cynhyrchiol, ailysgrifennu deunydd cyhoeddedig heb gydnabod y ffynhonnell a chyfieithu deunyddiau yn defnyddio dulliau anawdurdodedig.
- [ii] **Cydgynllwynio:** gweithio gyda rhywun arall i gyflwyno rhywfaint o waith rhywun arall, neu'r cyfan o waith rhywun arall, fel gwaith personol. Cynnig gweithio gyda rhywun i'w helpu trwy ysgrifennu a/neu gynnig rhywfaint o waith rhywun arall, neu'r cyfan o waith rhywun arall. Mae hyn hefyd yn wir pan fydd gwaith un myfyriwr yn cael ei gyflwyno yn enw myfyriwr arall neu pan fydd dau neu fwy o fyfyrwyr yn cyflwyno darn o waith sydd union yr un fath neu'n debyg iawn. Pan fydd yr awdur gwreiddiol yn ymwybodol o hyn, neu os yw'r awdur gwreiddiol wedi bod yn ddiofal a heb ystyried y gallai'r gwaith gael ei gopïo, gall y ddau fyfyrwr fod ar fai.
- [iii] **Llunio data ffug:** gwneud honiadau ffug ynglŷn â chynnal arbrofion, arsylwadau, cyfweiliadau neu gasglu a dadansoddi data trwy ddulliau eraill.
- [iv] Camliwio data, gan gynnwys dyfeisio data neu hepgor data.
- [v] Cyflwyno dystiolaeth ffug o amgylchiadau arbennig i Fwrdd Arholi.
- [vi] Gwneud ymchwil heb y gymeradwyaeth foesebol a/neu unrhyw ganiatâd priodol arall sydd ei angen.
- [vii] Methu â chael cydsyniad gwybodus priodol (fel y diffinnir hynny yn y Rheoliad Cyffredinol ar Ddiogelu Data, Deddf Diogelu Data 2018 a Pholisi Diogelu Data'r Brifysgol, yn ogystal â'r gweithdrefnau moeseg ymchwil) gan gyfranogwyr projectau ymchwil neu fethu â chydymffurfio â phrotocolau cytunedig ar gyfer sicrhau a chofnodi cydsyniad.
- [viii] Cael dogfennau, a / neu dasgau aseiniad gan unigolion, cwmnïau neu asiantaethau a'u cyflwyno i'w hasesu fel pe baent yn waith personol, gan dalu am y gwaith fel rheol. Neu, cynnig cynhyrchu rhan o waith myfyriwr

arall, neu'r cyfan ohono. Gelwir y gweithgareddau hyn yn dwyllo trwy gcontract.

- [ix] Hunan lèn-ladrata: ailddefnyddio gwaith y cafwyd credyd amdano eisoes yn y Brifysgol neu yn rhywle arall (oni bai y rhoddwyd caniatâd penodol i wneud hyn). Yr egwyddor hanfodol yn hyn o beth yw na ddylai unrhyw ddarn o waith cwrs asesiedig orgyffwrdd yn sylweddol ag unrhyw ddarn arall o waith asesiedig.
- [x] Hyrwyddo ffyrdd o dorri uniondeb academiaidd trwy rannu gwybodaeth gyda myfyrwyr eraill am ffyrdd o gyflawni camymddwyn academiaidd, neu drwy hwyluso camymddwyn academiaidd.

B. Enghreifftiau o gamymddwyn academiaidd mewn arholiadau

- [i] Mynd â deunydd nas caniateir, megis llyfr, papurau rhydd, ffôn symudol neu ddyfais glyfar i'r ystafell arholi.
- [ii] Cuddio gwybodaeth ar eu corff i fynd mewn i'r ystafell arholi, e.e. ysgrifennu gwybodaeth ar ddwylo, breichiau ac ati.
- [ii] Copïo gwaith rhywun arall yn yr ystafell arholi.
- [iii] Cyfathrebu â rhywun arall yn yr ystafell arholi.
- [iv] Sefyll arholiad yn lle ymgeisydd arall neu ganiatáu i rywun arall sefyll arholiad yn eich lle chi.
- [v] Cyflwyno sgript arholiad fel pe bai'n waith personol pan fo'r sgript yn cynnwys deunydd a luniwyd trwy ddulliau anawdurdodedig, gan gynnwys cydgynllwynio.
- [vi] Derbyn gwybodaeth gyfyngedig yn ymwneud â'r asesiad heb gymeradwyaeth goruchwyliwr yr arholiad.
- [vi] Cyflwyno tystiolaeth ffug o amgylchiadau arbennig i Fwrdd Arholi.

Amgylchiadau Arbennig

7. Rhaid i fyfyrwyr roi gwybod i ysgolion am amgylchiadau arbennig pan fônt yn digwydd, fel y gellir ymestyn dyddiadau cyflwyno gwaith cwrs neu newid y trefniadau ar gyfer arholiadau.
8. Ni ellir defnyddio amgylchiadau arbennig i gyfiawnhau camymddwyn academiaidd, ond gellir eu cymryd i ystyriaeth pan bennir cosb.
9. Gall myfyrwyr gyflwyno manylion am amgylchiadau arbennig pan mae honiad wedi caei ei wneud. Dim ond manylion sy'n uniongyrchol berthnasol i'r honiad ac amser y drosedd honedig y gall myfyrwyr eu cyflwyno. Rhaid i fyfyrwyr gyflwyno'r manylion, ynghyd â thystiolaeth ategol, cyn unrhyw gyfarfod yn ymwneud â'r honiad. Mae gan Gadeiryddion Byrddau Arholi a Phaneli Ymholiad awdurdod i benderfynu ac asesu a yw tystiolaeth o'r fath yn ddilys, gan gymryd ffynhonnell y dystiolaeth a'r ffordd y cafodd ei chyflwyno i ystyriaeth. Bydd amgylchiadau arbennig a gyflwynir gan y myfyriwr yn cael eu cadw'n gyfrinachol, a'u rhannu'n unig fel y bo'n briodol er mwyn ystyried achos y myfyriwr.

Cyfeirio honiadau o gamymddwyn academiaidd

10. Rhaid cyfeirio honiadau o gamymddwyn academiaidd, mewn arholiadau neu waith cwrs, at Gadeirydd y Bwrdd Arholi yn yr ysgol y mae'r myfyriwr yn astudio ynddi yn gyntaf. Yn achos darpariaeth sydd wedi'i breinio, gall y Cadeirydd anfon yr achos ymlaen at yr ysgol bartner. Rhaid i'r Cadeirydd gadw mewn cyswllt â'r ysgol sy'n gyfrifol am gyflwyno'r modiwl os yw'r honiad yn ymwneud â modiwl y tu allan i'r ysgol y mae'r myfyriwr yn astudio ynddi.
11. Os yw myfyriwr yn camymddwyn yn academiaidd mewn arholiad, caiff y myfyriwr ei hysbysu, yn ddelfrydol yng ngŵydd tyst, y bydd yr amgylchiadau hyn yn cael eu riportio. Mae'n rhaid caniatáu i'r myfyriwr barhau gyda'r arholiad. Mae'n rhaid nodi manylion ac amser y digwyddiad ar y sript arholiad. Lle bo'n bosib, mae'n rhaid i'r sawl sy'n goruchwyllo gymryd a chadw tystiolaeth sy'n ymwneud â'r camymddwyn academiaidd honedig.
12. Os derbynnir honiadau pellach yn ymwneud â'r un myfyriwr cyn i Gadeirydd y Bwrdd Arholi ystyried honiad, gellir trin yr honiadau (boed mewn arholiadau ac/neu waith cwrs) fel rhai cyfamserol, a gellir ymchwilio iddynt gyda'i gilydd.
13. Ni fydd meddalwedd canfod Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol yn cael ei ddefnyddio fel rheol wrth weithredu'r weithdrefn hon, naill ai i ddangos tystiolaeth o honiadau o gamymddwyn academiaidd nac fel offeryn mewn ymchwiliad i gamymddwyn academiaidd.
14. Wrth ystyried yr honiad o gamymddwyn academiaidd, rhaid i Gadeirydd y Bwrdd Arholi ddewis un o'r opsiynau canlynol:
 - i. **Peidio â chymryd camau pellach:** Rhaid dewis y llwybr hwnnw os nad oes tystiolaeth ddigonol i gyfiawnhau honiad o gamymddwyn academiaidd.
 - ii. **Dod i'r casgliad bod y myfyriwr wedi cyflawni ymarfer academiaidd gwael:** Rhaid dewis y llwybr hwn os yw gwaith cwrs y myfyrwr yn cynnwys enghreifftiau o ymarfer academiaidd gwael nad yw'n mynd mor bell â chamymddwyn academiaidd. Os dewisir yr opsiwn hwn, dylid rhoi cofnod yn FyMangor (lle bo hyn yn berthnasol, neu fel arall ei gadw ar ffeil y myfyriwr) gan nodi'r drafodaeth.
 - iii. **Cynnal ymchwiliad:** Rhaid dewis y llwybr hwn os yw'r camymddwyn academiaidd honedig mewn gwaith asesiedig, gan gynnwys arholiadau a gwaith cwrs:
 - Nad yw'n cyfrannu at y marc cyffredinol a ddefnyddir i benderfynu dosbarth y cymhwyster. Er enghraifft, gwaith asesiedig ar Lefel 4 mewn gradd israddedig.
 - Sy'n rhoi 20 credyd neu lai mewn gwaith asesiedig sy'n cyfrannu at y marc cyffredinol a ddefnyddir i benderfynu dosbarth y cymhwyster. Er enghraifft, gwaith asesiedig ar Lefel 6 mewn gradd israddedig.

Rhaid cynnal yr ymchwiliad fel y disgrifir ym Mharagraffau 15-21. Ni ddylid dilyn y llwybr hwn os yw honiad blaenorol yn erbyn y myfyriwr wedi ei gadarnhau yn dilyn ymchwiliad gan ysgol neu gan Banel Ymchwilio.
 - iv. **Cyfeirio'r honiad at Banel Ymchwilio:** Rhaid dewis y llwybr hwn ym mhob un o'r sefyllfaoedd canlynol:
 - Os cadarnhawyd honiad blaenorol yn erbyn myfyriwr yn dilyn ymchwiliad gan ysgol neu gan Banel Ymchwilio.

- Os yw'r honiad yn ymwneud â chydgyllwynio ac os yw honiad blaenorol yn erbyn o leiaf un o'r myfyrwyr dan sylw wedi cael ei gadarnhau yn dilyn ymchwiliad gan ysgol neu gan Banel Ymchwilio.
- Os yw'r honiad yn ymwneud â chamymddwyn academiaidd mewn gwaith sy'n rhoi mwy nag 20 credyd fel rhan o waith asesiedig sy'n cyfrannu at y marc cyffredinol a ddefnyddir i benderfynu dosbarth y cymhwyster.

Os caiff honiad o gamymddwyn academiaidd ei gyfeirio, rhaid cynnwys manylion yr honiad penodol a wnaed yn erbyn y myfyriwr ynghyd â thystiolaeth o'r honiad, a ddylai fod wedi ei fynegeo a'i groesgyfeirio fel bo angen fel y bydd ei bwysigrwydd a'i berthnasedd yn glir i'r Panel. Gall yr Uned Gwella Ansawdd ofyn am ragor o wybodaeth cyn caniatáu i honiad gael ei gyflwyno i Banel Ymchwilio. Rhaid darparu manylion hefyd am unrhyw honiadau blaenorol, ar ddalen ar wahân, fel y gellir eu hystyried gan Banel Ymchwilio os cadarnheir honiad. Ar y ddalen a ddarperir gall Ysgolion hefyd gynnwys unrhyw wybodaeth a all fod yn berthnasol i'r Panel Ymchwilio wrth benderfynu ar gosb.

- v. Pan fo'r honiad o gamymddwyn academiaidd yn ymwneud â myfyriwr o Brifysgol Bangor sy'n astudio yn un o sefydliadau partner y Brifysgol, rhaid i'r honiad cychwynnol gael ei ystyried gan Bennaeth yr Ysgol (neu uwch aelod cyfatebol o'r staff academiaidd). Mae'r opsiynau sydd ar gael i Bennaeth yr Ysgol (neu'r aelod cyfatebol o staff) fel y nodir yn adran i-iv uchod.

Y weithdrefn ar gyfer ymchwiliad ar lefel ysgol gan Gadeirydd y Bwrdd Arholi

15. Rhaid i Gadeirydd y Bwrdd Arholi wahodd y myfyriwr i gyflwyno ymateb ysgrifenedig i'r honiad, drwy lythyr neu e-bost. Rhaid i'r myfyriwr ymateb o fewn 10 diwrnod gwaith, lle bo hynny'n ymarferol bosibl.
16. Ac eithrio gwybodaeth a gafwyd trwy ddefnyddio meddalwedd Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol, rhaid i Gadeirydd y Bwrdd Arholi ystyried yr holl dystiolaeth sydd ar gael a gallant ymgynghori ag aelodau academiaidd o'r staff. Fel rhan o'r ymchwiliad, gall Gadeirydd y Bwrdd Arholi wahodd y myfyriwr i gyfarfod. Gall y myfyriwr ddod ag aelod o'r staff academiaidd, aelod o staff neu un o swyddogion Undeb y Myfyrwyr, neu fyfyrwr arall, gydag ef neu hi. Yn y cyfarfod gellir gofyn cwestiynau i'r myfyriwr i gadarnhau mai gwaith o'u heiddo nhw yw'r gwaith dan sylw.
17. Rhaid i Gadeirydd y Bwrdd Arholi ddewis un o'r opsiynau canlynol:
- Dod i'r casgliad nad yw'r honiad o gamymddwyn academiaidd wedi ei brofi ac na ddylid cymryd dim camau pellach.
 - Dod i'r casgliad nad yw'r honiad o gamymddwyn academiaidd wedi ei brofi ond bod y myfyriwr wedi cyflawni ymarfer academiaidd gwael. Rhaid defnyddio cosb fel y disgrifir isod, ac yn Atodiad 4 y ddogfen hon.
 - Cyfarwyddo arholwyr i roi marc gan anwybyddu'r rhan honno o'r gwaith asesiedig yr effeithiwyd arno gan y camymddwyn academiaidd (e.e. testun wedi'i lôn-ladrata). Mae'r dewis hwn yn briodol pan fo'r camymddwyn academiaidd yn effeithio ar gyfran fechan o'r testun yn unig.
 - Rhoi marc sero (0%) am yr elfen lle digwyddodd y camymddwyn academiaidd. Mae'r dewis hwn yn briodol pan fo'r camymddwyn academiaidd yn effeithio ar

gyfran sylweddol o'r testun, a/neu lle bernir bod y camymddwyn academiaidd yn fwriadol.

- Rhoi marc sero (0%) ar gyfer y modiwl lle digwyddodd y camymddwyn academiaidd. Mae'r dewis hwn yn briodol (a) pan fo'r camymddwyn academiaidd yn arbennig o ddifrifol neu (b) pan fo tystiolaeth o gamymddwyn academiaidd helaeth yn y rhan fwyaf o'r elfennau asesiedig mewn modiwl a phan fernir bod y camymddwyn academiaidd yn fwriadol.

Ni ddylid pennu unrhyw gosb sy'n fwy na dyfarnu marc o sero (0%) am y modiwl(au) lle profwyd bod camymddwyn academiaidd wedi digwydd.

Rhaid i Gadeirydd y Bwrdd Arholi benderfynu hefyd a ganiateir i'r myfyriwr gyflwyno gwaith i'w ailasesu (fel y disgrifir ym mharagraffau (17-19)).

18. Os rhoddir cosb (fel y disgrifir ym mharagraff 17 ac Atodiad 4) ar fyfyrwr yn nwy flynedd gyntaf rhaglen israddedig (neu yn nhrydedd flwyddyn rhaglen bedair blynedd), rhaid i Gadeirydd y Bwrdd Arholi ystyried a ddylid cyflwyno unrhyw argymhellion i Fwrdd Arholi'r Senedd yn ymwneud ag ailasesu yn y modiwlau yr effeithiodd y camymddwyn academiaidd arnynt. Os na ddarperir unrhyw argymhellion, rhaid gweithredu'r gweithdrefnau a geir yn y Rheoliadau Rhaglenni Hyfforddedig.
19. Os rhoddir cosb (fel y disgrifir ym mharagraff 17 ac Atodiad 4) i fyfyrwr ym mlwyddyn olaf rhaglen israddedig, neu fyfyrwr ar raglen ôl-radd hyfforddedig, rhaid i Gadeirydd y Bwrdd Arholi benderfynu a ganiateir i'r myfyriwr gyflwyno gwaith i'w ailasesu, a pha elfennau asesiedig o'r modiwl y dylid eu hailgyflwyno. Rhaid i'r Gadeirydd ystyried goblygiadau posib y penderfyniad ar allu'r myfyriwr i gyflawni gofynion y cymhwyster.
20. Rhaid i Gadeirydd y Bwrdd Arholi roi gwybod i'r myfyriwr yn ysgrifenedig am y penderfyniad a'u hawl i apelio o fewn 10 diwrnod gwaith, pan fo hynny'n ymarferol bosibl.
21. Os caiff honiad o gamymddwyn academiaidd ei gadarnhau, rhaid cofnodi'r penderfyniad fel nodyn cyfrinachol ar FyMangor (pan fo hynny'n berthnasol, neu fel arall ei gadw ar ffeil y myfyriwr).

Y weithdrefn ar gyfer cynnal Panel Ymchwilio yn y Brifysgol

22. Caiff Panel Ymchwilio ei gynnull gan yr Uned Gwella Ansawdd. Rhaid i Baneli gael eu cynnull ac ni ddylent ystyried yr achos ar sail cyfathrebu electronig yn unig.
23. Bydd yr Ysgrifennydd yn hysbysu'r myfyriwr a'r Tiwtor Personol (neu aelod staff perthnasol mewn sefydliadau partner) yn ysgrifenedig o'r honiad ac o'r ffaith y bydd Panel Ymchwilio yn ystyried yr achos.
24. Bydd aelodaeth y Panel Ymchwilio yn cynnwys:
 - Tri aelod o'r staff academiaidd a benodir gan y Senedd (caiff unrhyw un o'u plith fod yn Gadeirydd). Rhaid i'r aelodau beidio â bod o ysgol y myfyriwr.
 - Llywydd Undeb y Myfyrwyr (neu enwebai)
25. Rhaid i Ysgrifennydd y Panel:
 - i. Hysbysu aelodau'r Panel Ymchwilio o ddyddiad, lle ac amser y cyfarfod, a rhoi iddynt fanylion am yr honiad ac unrhyw ddatganiadau neu ddogfennau.

- ii. Hysbysu'r myfyriwr o'r dyddiad, y lleoliad a'r amser y mae'r Panel Ymchwilio'n bwriadu cyfarfod, ac o hawl y myfyriwr i gael ei gynrychioli/ei chynrychioli neu i ddod â rhywun gydag ef/hi i'r gwrandawriad, i glywed yr holl dystiolaeth, i alw a holi tystion, ac i gyflwyno tystiolaeth arall, yn cynnwys tystiolaeth o amgylchiadau lliniarol.
- iii. Hysbysu'r ysgol a gyfeiriodd yr honiad o'r dyddiad, y lleoliad a'r amser y mae'r Panel Ymchwilio'n bwriadu cyfarfod.
- iv. Anfon dogfennau at aelodau'r Panel, y myfyriwr a'r cynrychiolydd o'r ysgol.
- vi. Pan fo'r Panel Ymchwilio yn ymwneud â myfyriwr sy'n astudio gydag un o bartneriaid rhyngwladol y Brifysgol, rhaid gwneud trefniadau i sicrhau, pan ddymunant wneud hynny, y gall y myfyriwr ymuno â'r cyfarfod trwy ddull ar-lein / fideo-gynadledda.

26. Os yw'r myfyriwr sy'n bwriadu dod â rhywun gydag ef/gyda hi i'r cyfarfod a/neu gael rhywun i'w gynrychioli/i'w chynrychioli rhaid iddo/iddi roi gwybod yn ysgrifenedig i'r Ysgrifennydd beth yw enw'r sawl fydd yn dod gydag ef/gyda hi a/neu yn ei gynrychioli/ei chynrychioli o leiaf 3 diwrnod gwaith llawn cyn y cyfarfod. Caniateir i fyfyrwyr fod yn bresennol trwy ddulliau ar-lein / fideo gynadledda, a gallant anfon cynrychiolydd hefyd; ond dylid rhoi prawf ymlaen llaw ar gryfder y cysylltiad a dylai cyswllt llinell ffôn ddaearol fod ar gael wrth gefn.

27. Mae gan y myfyriwr hawl i ofyn am gael gohirio'r cyfarfod lle ceir amgylchiadau lliniarol. Fel y gall hynny ddigwydd mae angen rhybudd o 3 diwrnod gwaith llawn o leiaf. Dim ond os gall y myfyriwr ddarparu tystiolaeth ddogfennol foddhaol o amgylchiadau lliniarol sy'n ei rwystro / ei rhwystro rhag bod yn bresennol y gellir gohirio cyfarfod Panel. Rhaid i'r Ysgrifennydd ymgynghori â Chadeirydd y Panel i benderfynu a yw'r amgylchiadau lliniarol a gyflwynwyd yn ddigonol i gyfiawnhau gohirio cyfarfod y Panel. Bydd Ysgrifennydd y Panel yn anfon pob gohebiaeth sy'n ymwneud â'r honiad i gyfeiriad e-bost y myfyriwr. Pan fydd (a) myfyriwr yn methu â bod yn bresennol yn y cyfarfod ar yr amser a bennwyd neu (b) heb gysylltu â'r Ysgrifennydd o leiaf 3 diwrnod gwaith llawn cyn yr amser y trefnwyd cyfarfod y Panel neu (c) os nad oes amgylchiadau lliniarol digonol, fel rheol bydd cyfarfod y Panel yn mynd yn ei flaen yn absenoldeb y myfyriwr.

28. Dim ond gyda chaniatâd y Cadeirydd y gellir cyflwyno unrhyw dystiolaeth a ddaw i law ar ddyddiad cyfarfod y Panel, yn cynnwys manylion am amgylchiadau arbennig.

29. Swyddogaethau'r Panel Ymchwilio yw:

- i. Ystyried y dystiolaeth a gyflwynwyd am yr honiad o gamymddwyn academiaidd.
- ii. Penderfynu a brofwyd yr honiad ai peidio. Fel rheol, deuir i'r penderfyniad hwnnw ar ôl pwyso a mesur ar sail tebygolrwydd.
- iii. Penderfynu, beth yw'r gosb a roddir, os profir yr honiad.

30. Mewn achosion lle cyhuddir dau neu fwy o fyfyrwyr o dramgwyddau sy'n gysylltiedig â'i gilydd, megis yn achos cydgynllwynio, gall y Cadeirydd benderfynu ymdrin â'r achosion gyda'i gilydd. Fodd bynnag, rhaid rhoi cyfle i bob myfyriwr ofyn am wrandawriad ar wahân i bob achos.

31. Mewn Panel Ymchwilio:

- Rhaid i'r Cadeirydd:

- Sicrhau bod pob aelod o'r panel, y myfyriwr ac unrhyw un arall sy'n bresennol yn y cyfarfod, yn cael eu cyflwyno.
 - Amlinellu'r drefn i'w dilyn yn y Panel Ymchwilio. Darllen yr honiad sydd wedi ei wneud yn erbyn y myfyriwr.
 - Rhaid i fyfyrwyr gael cyfle i ddatgan a ydynt am herio'r honiad.
 - Bydd cynrychiolydd o'r ysgol sy'n gyfrifol am y modiwl yn cyflwyno'r dystiolaeth sy'n cefnogi'r honiad.
 - Mae'n rhaid i'r myfyriwr gael hawl i gael ei gynrychioli / ei chynrychioli, neu i gael dod â rhywun gydag ef/hi i'r cyfarfod, i glywed yr holl dystiolaeth ynglŷn â'r honiad(au), i alw ac i holi tystion, ac i gyflwyno dystiolaeth arall. Gall y myfyriwr gwestiynu cynrychiolydd yr ysgol. Gall y Cadeirydd wahodd cyfraniadau gan yr unigolyn a ddaw i fod yn gefn i'r myfyriwr.
 - Caiff aelodau'r Panel Ymchwilio ofyn cwestiynau i'r myfyriwr, i'r Ysgrifennydd ac i gynrychiolydd yr ysgol.
32. Rhaid i'r Panel Ymchwilio ystyried a yw'r honiad wedi'i brofi ai peidio. Er mwyn profi'r honiad, nid yw'n ofynnol i'r Panel brofi bod y myfyriwr wedi bwriadu cymryd rhan mewn gweithred o gamymddwyn academiaidd, ond gall prawf ychwanegol o fwriad fod yn berthnasol i'r Panel wrth bennu cosb briodol.
33. Ni ddylai'r Panel Ymchwilio fel rheol ystyried gwybodaeth sy'n deillio o feddalwedd canfod Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol.
34. Cyn penderfynu p'un a yw'r honiad wedi'i brofi ai peidio, ni ddylai'r Panel Ymchwilio fel rheol gael gwybod am unrhyw dystiolaeth o honiadau blaenorol am gamymddwyn academiaidd a gafodd eu profi. Fodd bynnag, rhaid hysbysu'r Panel cyn pennu'r gosb. Mewn achosion eithriadol, cyn i'r Panel roi ei ddyfarniad gellir datgelu dystiolaeth o weithredoedd blaenorol o gamymddwyn academiaidd a brofwyd os yw'r dystiolaeth honno:
- i. Yn gwrthbrofi honiad gan y myfyriwr neu eu cynrychiolydd ynglŷn â chymeriad da blaenorol.
 - ii. Yn berthnasol i'r honiad dan sylw (yn hytrach na dim ond dangos fod tuedd gan y myfyriwr i gyflawni'r gweithredoedd yr honnir iddo/iddi eu cyflawni) ac nad yw ei heffaith niweidiol yn gorbwyso ei gwerth fel dystiolaeth.
 - iii.
35. Fel rheol bydd y cosbau fel y cânt eu diffinio yn Atodiad 4, ond gall y Panel roi cosbau eraill yn ôl ei ddoethineb, ac ar sail cosbau/penderfyniadau blaenorol. Gall y cosbau hynny gynnwys pennu marc sy'n anwybyddu'r rhan honno o'r gwaith asesiedig y mae camymddwyn academiaidd wedi effeithio arno, rhoi marc o sero (0%) am y modiwl lle digwyddodd camymddwyn academiaidd, gostwng y dosbarthiad gradd gan un dosbarth, a diarddel y myfyriwr o'r Brifysgol.
36. Pan fo honiad wedi'i brofi a bod y Panel yn bryderus y gall hyn effeithio ar addasrwydd / ffitrwydd y myfyriwr i ymarfer ar raglen broffesiynol, gellir cyfeirio'r achos i'w ystyried dan y drefn Addasrwydd / Ffitrwydd i Ymarfer (neu'r hyn sy'n cyfateb iddi).
37. Os yw'r Panel yn rhoi cerydd ffurfiol, gall y Panel argymhell bod yn rhaid i'r myfyriwr gael cyngor gan aelod priodol o'r staff academiaidd, er mwyn sicrhau y caiff yr achos dros y weithred (e.e. ymarfer academiaidd gwael) ei drafod â'r myfyriwr, ac wedi hynny ni ellir ystyried unrhyw drosedd gyffelyb arall ganddo/ganddi yn y dyfodol fel un 'anfwriadol'.
38. Gall Cadeirydd y Panel Ymchwilio hysbysu'r myfyriwr ar lafar wedyn o benderfyniad y

Panel. Rhaid i'r Ysgrifennydd hysbysu'r myfyriwr yn ysgrifenedig o benderfyniad y Panel Ymchwilio a, lle bernir bod yr honiad wedi ei brofi, o'r gosb a roddir ac o hawl y myfyriwr i apelio.

39. Lle bernir bod yr honiad wedi'i brofi, rhaid i'r Ysgrifennydd hysbysu ysgol y myfyriwr fel y gall y Bwrdd Arholi benderfynu ar ganlyniad cyffredinol y myfyriwr yng ngoleuni'r gosb a roddwyd gan y Panel Ymchwilio.

Prosesau Arholi

40. Os bydd ymchwiliad i achos o gamymddwyn academiaidd honedig ar y gweill ar yr adeg y mae'r Bwrdd Arholi yn cyfarfod, rhaid i'r Bwrdd ohirio ystyried canlyniadau'r myfyriwr hyd nes y bydd Cadeirydd y Bwrdd Arholi neu'r Panel Ymchwilio wedi ystyried yr achos.
41. Mae gan Fyrdau Arholi yr awdurdod i ddileu canlyniad a gyhoeddwyd yn flaenorol, ac i gyhoeddi rhestr lwyddo atodol, os bernir bod achos o gamymddwyn academiaidd wedi ei gadarnhau ar ôl cyhoeddi'r rhestr lwyddo wreiddiol.

Apeliadau yn erbyn penderfyniad Cadeirydd y Bwrdd Arholi

42. Caiff apeliadau yn erbyn penderfyniad Cadeirydd y Bwrdd Arholi eu hystyried gan Banel Ymchwilio'r Brifysgol. Fel arfer rhaid cyflwyno Apeliadau'n ysgrifenedig i uniondebacademaidd@bangor.ac.uk o fewn 10 diwrnod gwaith, lle bo'n ymarferol bosibl, i'r dyddiad y caiff y myfyriwr ei hysbysu o'r penderfyniad. Caiff Panel Ymchwilio ei gynnull i drafod yr Apêl. Bydd y Panel Ymchwilio yn gwrando ar yr apêl fel unrhyw achos arall o gamymddwyn academiaidd a bydd yn penderfynu a ddylid cadarnhau'r Apêl, cadarnhau penderfyniad Cadeirydd y Bwrdd Arholi, neu gadarnhau'r honiad a diwygio'r gosb a bennwyd gan Gadeirydd y Bwrdd Arholi.

Apeliadau yn erbyn penderfyniad Panel Ymchwilio'r Brifysgol

43. Bydd apeliadau yn erbyn penderfyniad Panel Ymchwilio yn cael eu hystyried gan y Dirprwy Is-ganghellor (Addysg a Phrofiad Myfyrwyr) neu enwebai. Fel arfer rhaid cyflwyno Apeliadau'n ysgrifenedig i uniondebacademaidd@bangor.ac.uk o fewn 10 diwrnod gwaith, lle bo'n ymarferol bosibl, i'r dyddiad y caiff y myfyriwr ei hysbysu o'r penderfyniad.
44. Ystyrir apeliadau am y rhesymau a ganlyn yn unig:
- Diffygion neu afreoleidd-dra yn y modd y cynhaliwyd y weithdrefn a ddefnyddiwyd i ystyried yr honiad o gamymddwyn academiaidd a lle gallai'r diffygion, yr afreoleidd-dra neu'r cyngor fod wedi effeithio ar y penderfyniad.
 - Amgylchiadau arbennig sy'n gysylltiedig â'r penderfyniad. Rhaid i'r apelydd egluro pam na wnaed yr amgylchiadau arbennig hynny'n hysbys i'r pwyllgor tra oedd wrthi'n ystyried yr honiad. Pe gallai myfyriwr fod wedi rhoi gwybod am amgylchiadau arbennig, ond na wnaeth hynny, ni all ddefnyddio'r amgylchiadau hynny wedyn fel sail i apelio.
45. Bydd y Dirprwy Is-ganghellor yn ymchwilio i'r pryderon er mwyn casglu gwybodaeth berthnasol a llawn cyn gwneud dyfarniad ynghylch yr apêl.
46. Gall y Dirprwy Is-ganghellor ddod i un o'r casgliadau canlynol:
- i. Penderfynu peidio â chadarnhau'r apêl.

- ii. Penderfynu bod rhaid newid y penderfyniad gwreiddiol.
- iii. Penderfynu bod rhaid cyfeirio'r apêl at Banel Ymchwilio a fydd yn cynnwys aelodau na fuont yn ymwneud â'r achos o'r blaen.

47. Fel rheol, ni chaniateir apeliadau yn erbyn penderfyniad Panel Ymchwilio a gynullwyd dan baragraff 46iii.

48. Pan fo'r weithdrefn apelio wedi'i chwblhau, gall myfyriwr gyflwyno cwyn i Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol. Gall myfyriwr gwyno i Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol os ydynt, neu os oeddynt, yn fyfyrwr cofrestredig ym Mhrifysgol Bangor, neu os oeddent yn astudio am gymhwyster a ddyfernir gan Brifysgol Bangor. Mae'r term "myfyriwr" yn cynnwys hyfforddeion, prentisiaid a rhai sy'n astudio mewn campws tramor am un o gymwysterau Prifysgol Bangor

Mae gan Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol dros Addysg Uwch gynllun annibynnol i adolygu cwynion gan fyfyrwyr. Mae Prifysgol Bangor yn aelod o'r cynllun hwn. Os yw myfyriwr yn anafodlon â'r canlyniad a gawsant gan Brifysgol Bangor, efallai y gallant ofyn i Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol dros Addysg Uwch adolygu eu hachos. Cânt ragor o wybodaeth ynghylch gwneud cwyn i Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol, yr hyn y gallant a'r hyn na allant edrych arno a'r hyn y gallant ei wneud i unioni pethau yma: <https://www.oiahe.org.uk/students>.

Fel rheol rhaid i fyfyrwyr fod wedi cwblhau'r weithdrefn hon cyn cwyno i Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol. Bydd Prifysgol Bangor yn anfon llythyr o'r enw 'Llythyr Cwblhau Gweithdrefnau' ar ôl iddynt gyrraedd diwedd y prosesau hyn ac nad oes unrhyw gamau pellach y gallant eu cymryd yn fewnol. Os na chaiff y gŵyn/apêl ei chadarnhau, bydd Prifysgol Bangor yn cyflwyno Llythyr Cwblhau Gweithdrefnau'n awtomatig. Hyd yn oed os caiff cwyn/apêl ei chadarnhau neu ei chadarnhau'n rhannol gall myfyriwr ofyn am Lythyr Cwblhau Gweithdrefnau gan Brifysgol Bangor os dymunant. Gallant ddod o hyd i ragor o wybodaeth am Lythyrau Cwblhau Gweithdrefnau a phryd y gallant ddisgwyl derbyn llythyr o'r fath yma: <https://www.oiahe.org.uk/providers/completion-of-procedures-letters>.

I ddod â chŵyn gerbron Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol, rhaid i chi lenwi Ffurflen Gwyno Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol a'i chyflwyno o fewn 12 mis i ddyddiad penderfyniad terfynol Prifysgol Bangor (dyddiad y Llythyr Cwblhau Gweithdrefnau fel arfer), ac fel rheol bydd yn rhaid i chi anfon eich Llythyr Cwblhau Gweithdrefnau at Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol. Gellir lawrlwytho Ffurflen Gais o **wefan Swyddfa'r Dyfarnwr Annibynnol** www.oiahe.org.uk.

Atodiad 1 Cyfrifoldebau Ysgolion a Staff

1. Mae'n rhaid i Bennaeth yr Ysgol sicrhau bod mecanweithiau'n bodoli yn yr ysgol i hyfforddi'r holl staff sy'n marcio gwaith myfyrwyr ar faterion yn ymwneud â chamymddwyn academiaidd a hyrwyddo uniondeb academiaidd ac i weld beth yw'r anghenion hyfforddi.
2. Rhaid gwneud staff yn ymwybodol:
 - a. O'r angen am ddealltwriaeth a chefnogaeth i fyfyrwyr sy'n cyflawni camymddwyn academiaidd oherwydd rhesymau allanol, e.e. straen, teimlo na allant ofyn am gefnogaeth, diffyg sgiliau astudio, rheoli amser gwael, diffyg hyder i fynegi eu syniadau eu hunain, diffyg dealltwriaeth o ofynion aseiniadau, anableddau (hysbys neu anhysbys), materion iechyd neu bersonol, anawsterau iaith, ac amrywiadau diwylliannol;
 - b. Bod unrhyw fesurau lliniaru yn berthnasol i'r cosbau a bennir ar ôl canfod camymddwyn academiaidd ac nid i'r penderfyniad ynghylch a oes camymddwyn academiaidd wedi digwydd;
 - c. O ganllawiau'r Asiantaeth Sicrhau Ansawdd *Contracting to Cheat in Higher Education*;
O fodolaeth y prif safleoedd ysgrifennu traethodau a thwylo trwy gontract, neu 'fanciau/melinau traethodau', ac o'r angen i sicrhau bod unrhyw hysbysebion y gwyddys amdanynt ar gyfer safleoedd o'r fath yn cael eu tynnu i lawr ar unwaith a / neu hysbysu'r Gwasanaethau Digidol fel y gellir blocio'r ffynonellau hynny;
3. Rhaid i bob ysgol fod â Swyddog Camymddwyn Academiaidd.
4. Dylai staff:
 - a. Ystyried sut mae myfyrwyr yn cael eu targedu gan fanciau neu felinau traethodau, a cheisio pwysleisio'r sgiliau trosglwyddadwy a geir drwy sefyll arholiadau a gwneud aseiniadau y bydd y myfyrwyr yn gallu eu defnyddio yn eu gyrfaoedd yn y dyfodol.
 - b. Tynnu sylw myfyrwyr at y dulliau hysbys a ddefnyddir gan fanciau neu felinau traethodau. Bydd hyn yn cynnwys datganiadau cydymdeimladol ffug, naid-sgyrsiau cyfeillgar, tystebau ffug, enwau nifer o gwmnïau sy'n rhoi'r argraff o farchnad rydd, gwarantau a gwobrwyon deniadol i ddenu cwsmeriaid newydd ac i ddenu cwsmeriaid blaenorol yn ôl.
 - c. Annog myfyrwyr i beidio â defnyddio gwasanaethau prawfddarllen, cyfieithu yn defnyddio dulliau nad ydynt wedi eu hawdurdodi, a gwasanaethau allanol eraill, a allai arwain at waith wedi'i olygu'n drwm neu ei ailysgrifennu gan rai heblaw'r myfyriwr;
 - d. Annog myfyrwyr i roi gwybod i diwtoriaid neu staff eraill y Brifysgol am gwmnïau o'r fath sy'n ceisio eu denu i fod yn gwsmeriaid.

Dylai staff, mewn sefyllfa gyfrinachol un-i-un, gyfeirio myfyrwyr at y Ganolfan Sgiliau Astudio a all helpu myfyrwyr i wella eu sgiliau cymryd nodiadau, sgiliau arholiad a chyflwyno, sgiliau cynllunio a rheoli amser, sgiliau mathemateg ac ystadegau, defnyddio tystiolaeth a chyfeirio, dod o hyd i ffynonellau perthnasol, strwythur ac arddull traethodau/adroddiadau, datblygu dadl, darllen ac ysgrifennu beirniadol, sgiliau hunan-olygu, a defnyddio sylwadau a meini prawf asesu.

Dylai staff fod yn ymwybodol bod y Llyfrgell yn cynnig modiwlau, gweithdai, ac apwyntiadau i grwpiau bychain neu i unigolion, i roi cymorth gyda defnyddio adnoddau priodol, canllawiau ar dechnegau chwilio, strategaethau ar gyfer cyflawni ymchwil o ansawdd da, cyngor ar lôn-ladrad a chyfeirio, defnyddio offer cyfeirio megis Mendeley, cefnogaeth gydag adolygiadau systematig, hawlfraint, a chael cyhoeddi eich gwaith. Mae diddordeb a phresenoldeb ar ei uchaf pan gynhelir sesiynau ar y cyd â thiwtoriaid.

5. Mae staff sy'n marcio gwaith myfyrwyr yn gyfrifol am adnabod lôn-ladrad a chamymddwyn academaidd, a gallant ddefnyddio pa bynnag ddulliau a ystyrir yn briodol ac unrhyw ddulliau gweithredu penodol a gaiff eu mabwysiadu gan yr ysgol (gweler yn arbennig Atodiad 3 ynghylch Turnitin) i godi ymwybyddiaeth ynghylch camymddwyn academaidd ac uniondeb academaidd.
6. Rhaid i bob llawlyfr myfyrwyr gynnwys datganiadau ynglŷn â chamymddwyn academaidd. Rhaid i lawlyfrau gynnwys manylion hefyd am y gefnogaeth a gynigir gan ysgolion a chan y Brifysgol i fyfyrwyr sydd ag amheuan ynghylch camymddwyn academaidd, neu sydd angen cymorth gyda thechnegau ysgrifennu.
7. Ar ddechrau pob modiwl rhaid rhoi cyfarwyddiadau ar ddisgwyliadau'n ymwneud ag unrhyw weithgaredd academaidd lle mae angen i fyfyrwyr gydweithio. Rhaid rhoi gwybodaeth glir i fyfyrwyr ynghylch i ba raddau y mae cydweithio'n ofynnol neu'n cael ei wahardd.
8. Ni ddylid cymryd yn ganiataol bod myfyrwyr wrth gyrraedd y Brifysgol eisoes yn gwybod beth yw confensiynau academaidd, beth yw camymddwyn academaidd, a sut y gallant ei osgoi. Rhaid i gyfarwyddiadau ar ddefnyddio ffynonellau gwreiddiol ac eilaidd, technegau llyfryddiaethol, rhestru cyfeiriadau ac osgoi hunan lôn-ladrad gael eu cyflwyno i'r holl fyfyrwyr mewn iaith glir a diamwys. Rhaid i'r cyfarwyddiadau gynnwys cymaint â phosibl o enghreifftiau sydd wedi eu tynnu o'r pwnc a astudir. Ystyrir bod rhoi cyfleoedd i fyfyrwyr weld p'un a ydynt yn cyflawni lôn-ladrad ai peidio yn ymarfer da; er enghraifft, drwy ganiatáu i fyfyrwyr gyflwyno fersiynau drafft o waith i Turnitin.
9. Yn achos myfyrwyr sy'n dysgu o bell, a myfyrwyr sydd wedi cofrestru gyda Phrifysgol Bangor ac sy'n astudio gydag un o bartneriaid y Brifysgol yn y Deyrnas Unedig neu'n rhyngwladol, rhaid i ysgolion ddarparu canllawiau clir ynghylch beth yw camymddwyn academaidd, neu sut y gallant ei osgoi. Rhaid trafod camymddwyn academaidd mewn cyrsiau preswyl, grwpiau astudio neu gyfarfodydd cefnogi eraill.
10. Rhaid ystyried semester cyntaf cyfnod astudio pob myfyriwr fel un datblygiadol, gan roi cyfleoedd i annog a datblygu dulliau gweithredu academaidd da. Rhaid ymdrin mor gydymdeimladol â phosibl ag achosion o ymarfer academaidd gwael, gan roi cefnogaeth briodol gan staff academaidd ac/neu diwtoriaid personol er mwyn sicrhau bod y myfyriwr yn deall sut y gellir osgoi digwyddiadau pellach.
11. Dylid rhoi sylw neilltuol i'r posibilrwydd o lôn-ladrad wrth farcio'r aseiniadau cyntaf mewn cyrsiau ôl-radd, lle nad oes ond cyfleoedd cyfyngedig iawn ar gyfer gweithredu adferol. Yn achos myfyrwyr ar gyrsiau Meistr hyfforddedig, rhaid i drefniadau ganiatáu i'r cyflwyniad ysgrifenedig cyntaf gael ei ddefnyddio'n ddatblygiadol, er gwaetha'r ffaith y gall y gwaith gyfrannu at yr asesiad terfynol. Gellir cyflawni hyn drwy wneud y canlynol:
 - Pennu nifer cymharol isel o farciau i'r aseiniad.
 - Caniatáu ailgyflwyno'n syth lle mae myfyrwyr wedi methu â chydymffurfio ag arferion da.
12. Rhoi cyfarwyddyd i fyfyrwyr gwblhau a chyflwyno blaendalen ac arni Ddatganiad

ynghylch Deallusrwydd Artiffisial Cynhyrchiol ar gyfer pob asesiad priodol, yn ogystal â blaenddalen ar gyfer gwaith asesiedig sy'n cynnwys adran lle mae'r myfyriwr yn datgan mai ei waith ei hun yw'r gwaith (yn amodol ar unrhyw ganllawiau penodol ar waith cydweithredol sy'n effeithio ar ddarnau penodol o waith).

13. Rhaid i ysgolion roi cyhoeddusrwydd i'r ffaith bod gwasanaethau cefnogi ar gael i fyfyrwyr, yn cynnwys y ganolfan sgiliau astudio, a rhaid iddynt roi sicrwydd i fyfyrwyr y gallant geisio cyngor gan staff academiaidd a staff cefnogi unrhyw bryd yn ystod eu hastudiaethau.
14. Rhaid cynllunio aseiniadau i annog meddwl beirniadol a lleihau'r cyfle am gamymddwyn academiaidd, yn cynnwys hunan lôn-ladrad. Er enghraifft, gall aseiniadau ddisgwyl i fyfyrwyr ddatrys problemau neu ddatblygu damcaniaeth yn hytrach nag adolygu gwybodaeth. Yr un modd, bydd gofyn i fyfyrwyr ysgrifennu ar gyfer cynulleidfah wahanol neu mewn fformat gwahanol yn lleihau'r cyfle i ddim ond atgynhyrchu gwybodaeth a gyhoeddwyd.
15. Rhaid i ysgolion sicrhau y caiff myfyrwyr ganllawiau ar sut i gynnwys cyfeiriadau at ffynonellau, yn y testun ac yn y llyfryddiaeth. Rhaid rhoi iddynt wybodaeth ynghylch unrhyw arddull/fformat cyfeirio pwnc-benodol.
16. Rhaid i ysgolion roi canllawiau i fyfyrwyr ar enghreifftiau o gamymddwyn academiaidd pwnc-benodol neu ddisgyblaeth-benodol. Lle bo'n rhesymol ymarferol, rhaid i hyn roi pwyslais arbennig ar enghreifftiau heblaw'r rhai a ddisgrifir mewn canllawiau cyffredinol ar gamymddwyn academiaidd sy'n berthnasol i bwnc neu ddisgyblaeth benodol (e.e. defnydd annheg o ddeallusrwydd artiffisial cynhyrchiol; camddefnyddio meddalwedd cyfieithu).
17. Gweithredu o dan yr egwyddor arweiniol a nodir ar ddechrau'r weithdrefn hon.

Atodiad 2 - Cyfrifoldebau Myfyrwyr

1. Rhaid i fyfyrwyr ddarllen ac ystyried yr holl ganllawiau ar gamymddwyn academiaidd a ddarperir gan y Brifysgol a chan ysgolion.
2. Mae cyfeirio at waith pobl eraill yn dangos darllen cefndirol ac ymchwil ac yn cryfhau unrhyw ddadleuon a gyflwynir gan fyfyrwyr yn eu gwaith eu hunain. Caiff darllen ac ymchwil o'r fath ei wobrwyo, ond ni ddylai myfyrwyr gopïo gwaith eraill neu ddefnyddio gwaith eraill heb gydnabod hynny.
3. Mae aralleirio gwaith rhywun arall heb gydnabod hynny yn cael ei ystyried yn llên-ladrad. Mae hynny'n cynnwys gwneud mân newidiadau i waith rhywun arall drwy ddefnyddio rhai geiriau gwahanol neu ddileu ychydig eiriau. Rhaid cydnabod hefyd ffynonellau unrhyw ddeunyddiau sydd wedi cael eu cyfieithu o'r gwreiddiol i'r iaith y caiff yr asesiad ei gyflwyno ynddi.
4. Y ffordd orau o osgoi llên-ladrad yw dechrau aseiniadau'n fuan a sicrhau y cyfeirir at ffynhonnell pob darn o wybodaeth mewn gwaith a gynhyrchir i'w asesu (yn cynnwys ffynonellau ysgrifenedig a llafar, delweddau a thablau o ganlyniadau). Yr unig eithriad yw ffynonellau amlwg. Mae ffynhonnell yn 'amlwg' os yw'r wybodaeth yn hysbys i bawb, naill ai'n gyffredinol neu mewn maes ymchwil penodol, e.e. 'Digwyddodd y Goncwest Normanaidd yn 1066'. Mae ffynonellau gwybodaeth yn cynnwys ffynonellau cyhoeddus, megis llyfr, cyfnodolyn, papur newydd, teledu, radio a'r rhyngrwyd. Rhaid hefyd nodi ffynhonnell gwybodaeth nad yw wedi'i chyhoeddi, er enghraifft, gan drydydd parti.
5. Lle dyfynnir gwaith/gweithiau awdur mewn sawl man, rhaid rhoi union ffynhonnell y dyfyniad bob tro y caiff ei aralleirio neu y cyfeirir ato. Os caiff syniadau amryw o awduron eu dyfynnu, eu haralleirio neu eu crynhoi nid yw'n ddigonol nodi'r ffynonellau ar ddiwedd y gwaith a asesir. Rhaid i bob syniad unigol gael ei briodoli i'w awdur(on) yn y man(nau) perthnasol yn y testun lle caiff ei grybwyll.
6. Ni ddylai myfyrwyr ailddefnyddio gwaith y maent eisoes wedi cael credyd amdano (oni bai y rhoddwyd caniatâd penodol iddynt wneud hynny). Gellir galw hyn yn hunan lôn-ladrad.
7. Nid yw'n briodol defnyddio data pobl eraill heb eu caniatâd, oni bai fod y data hwnnw wedi ymddangos yn y parth cyhoeddus. Mae'n dderbyniol ail-ddadansoddi data o astudiaeth a gyhoeddwyd o'r blaen ond mae'n rhaid cydnabod ffynhonnell y data gwreiddiol. Nid yw'n dderbyniol defnyddio data o ffynonellau eraill, gan fyfyrwyr eraill (oni bai ei fod wedi'i gasglu fel rhan o waith grŵp a gymeradwywyd) neu gan aelodau staff eraill heb eu caniatâd. Hyd yn oed pan ddefnyddir data gyda chaniatâd, mae'n rhaid i ffynhonnell y data gael ei chydabod bob amser.
8. Dylid talu sylw manwl i ganllawiau pwnc-benodol neu ddisgyblaeth-benodol a ddarperir gan eu Hysgol ynghylch camymddwyn academiaidd a defnyddio meddalwedd cyfieithu mewn gwaith a gyflwynir.
9. Dylid gweithio o dan yr egwyddor arweiniol a nodir ar ddechrau'r weithdrefn hon a chynnwys cydnabyddiaeth mewn gwaith a gyflwynir fel sy'n ofynnol gan y Brifysgol ac/neu gan eu pwnc neu ddisgyblaeth (e.e. i ffynonellau, dulliau, cyfieithu, defnydd o feddalwedd deallusrwydd artifisial cynhyrchiol).

Atodiad 3 - Canfod camymddwyn academiaidd a meddalwedd Turnitin

1. Gall ysgolion ddefnyddio pa ddulliau bynnag sy'n cael eu barnu'n addas er mwyn canfod camymddwyn academiaidd. Rhaid i amheuaeth o gamymddwyn academiaidd gael ei gadarnhau drwy gynhyrchu tystiolaeth ddogfennol, er enghraifft, i nodi'n bendant ffynhonnell testun/deunydd sydd wedi ei lôn-ladrata.
2. Mae'r Brifysgol yn argymhell yn gryf y dylid defnyddio systemau electronig i ganfod llên-ladrad, sef Turnitin ar hyn o bryd. Mae'r Brifysgol yn sicrhau y ceir caniatâd myfyrwyr i gyflwyno gwaith i system electronig sy'n canfod llên-ladrad.
3. Ni ddylid defnyddio'r adroddiadau a gynhyrchir gan y fath feddalwedd ar eu pen eu hunain i benderfynu a oes camymddwyn academiaidd wedi digwydd ai peidio. Rhaid i aelodau staff academiaidd sy'n gyfrifol am farcio aseiniadau ddehongli'r canlyniadau i benderfynu a ddylid edrych i mewn ymhellach i gyhuddiad o gamymddwyn academiaidd. Rhaid hefyd ystyried dangosyddion eraill o gamymddwyn academiaidd, fel yr amlinellir ym mharagraff 4.
4. Rhaid i staff sy'n marcio gwaith myfyrwyr ddefnyddio eu barn broffesiynol i benderfynu a oes llên-ladrad, a ffurfiau eraill ar gamymddwyn academiaidd, wedi digwydd. Dyma enghreifftiau o ddangosyddion camymddwyn academiaidd:
 - Mae'r gwaith, neu rannau ohono, y tu draw i alluoedd ymchwil neu ysgrifennu'r myfyriwr ac yn ymddangos yn rhy broffesiynol, newyddiadurol neu ysgolheigaidd.
 - Mae papur y myfyriwr yn cynnwys geirfa gymhleth neu arbenigol, termau technegol, neu eiriau ac ymadroddion eraill y tu hwnt i'r hyn a ddisgwylir gan fyfyrwr ar y lefel honno.
 - Mae ansawdd yr ysgrifennu'n anghyson. Er enghraifft, efallai fod y rhagarweiniad neu'r casgliad wedi ei ysgrifennu'n wael o gymharu â gweddill y papur.
 - Mae tudalen deitl, ffont, cyfeiriadau, fformat neu ddiwyg y papur yn anghyson.
 - Mae cysylltiadau wedi eu hymgorffori, toriadau tudalen, neu rifau tudalennau anghywir yn y papur.
 - Nid yw pwnc y papur yn cyd-fynd â'r aseiniad, y darlithoedd neu'r taflenni dosbarth.
 - Mae'r llyfryddiaeth yn rhyfedd mewn rhyw ffordd. Er enghraifft, gall fod yn hir, gall arddull y llyfryddiaeth fod yn wahanol i'r un a ddefnyddir fel rheol, mae'r dyfyniadau o ffynonellau hŷn neu anghyfarwydd, neu ychydig o'r deunyddiau yn y cyfeiriadau sydd ar gael yng nghasgliadau llyfrgell y Brifysgol o lyfrau, cyfnodolion neu ddeunyddiau electronig. Mae'n bosib chwilio catalog y llyfrgell i weld a yw eitemau a restrir yn y llyfryddiaeth ar gael i fyfyrwyr.
 - Gellir defnyddio'r un dulliau chwilio a ddefnyddir gan fyfyrwyr i ganfod papurau ar y rhyngwyd hefyd i adalw papurau a lôn-ladratawyd. Gellir teipio ymadrodd o waith myfyriwr i beiriant chwilio i ganfod ffynonellau a gopiwyd.
 - Wrth ystyried gwaith myfyriwr, rhaid rhoi sylw hefyd i destun sy'n debyg, er nad yn union yr un fath o anghenraid, i ffynonellau eraill, yn cynnwys gwaith myfyriwr arall. Mae myfyrwyr yn euog o lôn-ladrad os ydynt ond wedi newid ychydig eiriau a chymalau, neu wedi newid trefn brawddegau'r gwreiddiol. Mae llên-ladrad hefyd yn cynnwys cyflwyno fersiwn wedi'i hailysgrifennu o'r testun gwreiddiol heb nodi ffynhonnell ar gyfer unrhyw rai o'r syniadau neu ffeithiau.

5. Caniateir i fyfyrwyr gyflwyno gwaith i Turnitin i'w wirio am lôn-ladrad cyn i'r gwaith gael ei gyflwyno i'w farcio. Dim ond oes yna reswm penodol iawn y gellir rhwystro myfyrwyr rhag gwneud hyn yn achos aseiniad neu fodiwl.

Atodiad 4. Cosbau nodweddiadol mewn achosion o gamymddwyn academiaidd a gyfeirir at Banel Ymchwilio⁴

Math o Gamymddwyn Academiaidd	Cosb Is¹	Cosbau Arferol²	Cosbau Uwch³
Camymddwyn Academiaidd mewn Arholiadau neu Waith Cwrs	- Dyfarnu 0% i waith asesiedig - Caniatáu ailsefyll/ailgyflwyno - Capio marc y gwaith asesiedig ar 40% (Lefel 4-6) neu 50% (Lefel 7) - Opsiwn i ganiatáu i'r myfyriwr ailgyflwyno heb y cap ond os bydd y Panel yn dewis yr opsiwn hwn rhaid egluro wrth yr ysgol pam y daethpwyd i'r penderfyniad hwnnw	- Dyfarnu 0% i waith asesiedig - Caniatáu ailsefyll/ailgyflwyno dim ond os y bydd angen ac os y caniateir hynny o dan reolau'r Brifysgol - Capio marc y modiwl ar ôl ailsefyll ar 30% (Lefel 4-6) neu 40% (Lefel 7)	- Dyfarnu 0% i waith asesiedig - Peidio â chaniatáu ailsefyll/ailgyflwyno ac eithrio i wneud yn iawn am fethiant fel myfyriwr rhan amser/allanol.
Camymddwyn Academiaidd mewn Project Ymchwil Meistr (Traethawd Hir)	Caniatáu ailgyflwyno'r thesis cyfan, neu ddim ond caniatáu newidiadau i adrannau/penodau penodol yn unig	- Dyfarnu 0% - Caniatáu ailgyflwyno ond capio'r marc ar 50%	- Dyfarnu 0% - Peidio â chaniatáu ailgyflwyno project ymchwil (caniatáu Tystysgrif neu Ddiploma ôl-radd)
Camymddwyn Academiaidd mewn traethawd ymchwil ôl-radd	Caniatáu ailgyflwyno'r thesis, ond dim ond caniatáu newidiadau i adrannau/penodau penodol	Arholwyr i ailystyried y thesis a phenderfynu, gan anwybyddu adrannau a ddiffiniwyd, a ddylid dyfarnu gradd i'r thesis (neu ddosbarthiad gradd is pan fo'r opsiwn hwnnw ar gael)	- Peidio â chaniatáu ailystyried nac ailgyflwyno'r thesis. Ni ddylid ystyried rhoi dosbarthiad gradd is i ymgeisydd oni bai ei fod/ei bod eisoes wedi cyflawni'r meini prawf ar gyfer cymhwyster ymadael a bennwyd i'r rhaglen.

1. Defnyddir y **Cosbau Is** os oes un neu ragor o'r canlynol yn berthnasol: roedd y gweithredoedd yn anfwriadol neu o ganlyniad i fethu â deall rheoliadau'r Brifysgol; gweithredwyd yn fyrbwyll a heb gynllunio hynny ymlaen llaw; mae'r camymddwyn academiaidd yn gyfyngedig iawn mewn perthynas â swm y gwaith a gyflwynwyd; mae amgylchiadau personol neu amgylchiadau eraill perthnasol; ac/neu byddai'r Gosb Arferol yn cael effaith anghymesur ar broffil marciau'r myfyriwr.
2. Defnyddir y **Cosbau Arferol** os oes un neu ragor o'r canlynol yn berthnasol: mae'r myfyriwr yn deall bod yr hyn a wnaeth yn anghywir; roedd y gweithredoedd wedi eu cynllunio ymlaen llaw; mae'r camymddwyn academiaidd wedi dylanwadu ar waith a gyflwynwyd, ond nid yn helaeth; ac/neu nid oes unrhyw amgylchiadau lliniarol perthnasol.
3. Defnyddir y **Cosbau Uwch** os oes un neu ragor o'r canlynol yn berthnasol: nid yw'r myfyriwr yn dangos unrhyw edifeirwch na gofid am yr hyn a wnaeth; mae'r gweithredoedd yn dangos llawer o gynllunio ymlaen llaw; mae'r camymddwyn academiaidd yn helaeth mewn perthynas â swm y gwaith a gyflwynwyd; mae'r myfyriwr wedi camymddwyn yn academiaidd o'r blaen ac wedi cael rhybudd blaenorol gan y Panel; nid oes unrhyw amgylchiadau lliniarol; a/neu nid yw'r Gosb Arferol yn adlewyrchu'n ddigonol y tramgwydd a gyflawnwyd
4. **Capio'r marc ar 30% neu 40%.** Os yw'r modiwl yn fodiwl Craidd, rhaid capio'r marc ar 40% (**Lefel 4-6**) neu 50% (**Lefel 7**).

Sylwer: Os yw myfyriwr yn syrthio rhwng dau gategori; er enghraifft, os awgrymir cosb uwch ar sail un maen prawf ond cosb arferol ar sail maen prawf arall, yna dylid gweithredu'r uchaf o'r ddwy gosb.